

Multikulturní výchova

Jiří Eibensteiner

Kateřina Kyselá

Veronika Moravcová

Průřezová témata a Multikulturní výchova

- PT reprezentují v RVP ZV aktuální problémy současného světa
- rozvíjejí postoje a hodnoty
- vedou ke komplexnímu vzdělávání žáků
- vedou napříč předměty

Multikulturalismus

Multikulturní výchova

- od 2. pol. 20. století
- vytváření způsobilosti lidí chápat a respektovat i jiné kultury než svou vlastní
- příležitost k vlastnímu obohacení
- zdůrazňuje všelidské hodnoty
- snaží se oslabovat etnické či rasové předsudky
- UČÍ LIDI ŽÍT SPOLU

Multikulturní výchova v RVP ZV

„Průřezové téma multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.“ (RVP ZV)

Multikulturní centrum Praha

- sdružení, které se zajímá o otázky spojené se soužitím lidí z různých kultur v ČR i v jiných částech světa
- posláním je přispět k lepšímu porozumění naší multikulturní společnosti
- mnoho aktivit
- vzdělávací projekty
- www.mkc.cz

CZECHKID

- <http://www.czechkid.cz/>
- Komplexní nástroj k zavedení MKV do škol
- Reflektovaná životní sociální zkušenost žáka – pozitivní výsledky
- Postavy, mapa, dialogy, pro pedagogy

Cože? Já, a rasista?

- komiks
- doplňkový materiál do výuky
- původně vydán Evropskou komisí
- problematika každodenního soužití v pluralitní společnosti
- Nabídka školení k publikaci (2002-2003)

- určeno žákům druhého stupně ZŠ a nižších ročníků SŠ, SOŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií

Obsah komiksu

- Diskriminace založená na předsudcích, stereotypch a nepochopení ...
- příklady diskriminace rasové, genderové, plynoucí z rozdílného vzhledu, věku, sociálního postavení, náboženského vyznání či původu
- Vtipné, trefné, přitažlivé

Obsah komiksu +

- Přehled základních konvencí EU
- Vývoj institucionálního přístupu k rasismu
- Postupy při řešení problémů rasismu a xenofobie
- Slovníček klíčových definic a pojmů

Aktivity pro žáky ZŠ na téma rasismus

Názorová škála

Cíl

- obrátit pozornost studentů k tématu rasismu
- dozvědět se s jakými názory a postoji studenti přicházejí
- studenti se seznámí s názory spolužáků
- Pomůcky: cedulky s „ANO“, „NE“, „NEJSEM SI JISTÝ/Á“, série otázek
- Čas: 15 minut
- Průběh:

Protilehlé strany místnosti označíme cedulkami „ANO“ a „NE“, doprostřed umístíme cedulku „NEJSEM SI JISTÝ/Á“. Postupně čteme jednotlivá prohlášení a po každém z nich požádáme studenty, aby se postavili tak, jak to odpovídá jejich názoru. Po každém prohlášení a rozestavení se zeptáme, zda někdo chce sdělit komentář či zdůvodnění

svého postavení. Studentů se aktivně doptáváme. Vlivem komentářů i sdělení může dojít k přehodnocení nebo změně názorů a studenti se mohou různě přemísťovat.

Jak zareagovat

Cíl

- zamyslet se nad vlastní reakcí v obtížné situaci
- zformulovat svoji reakci nahlas
- Pomůcky: krátký příběh popisující situaci
- Čas: 20 minut
- Průběh

Přečteme nebo převedeme žákům situaci popsanou níže. Požádáme dva zástupce, aby představovali neobsloužené hosty restaurace. Reakci hostinského přehrajeme sami v přímé řeči. Přidáme také rekvizity jako stůl a židle v restauraci, jídelní lístek apod. Žáci představují osazenstvo restaurace. Po seznámení se situací vyzveme žáky, aby navrhli možné reakce na tuto situaci. Každý s nápadem předvede nebo řekne svoji reakci. Tu zaznamenejeme na tabuli pro pozdější průzkum. Reakce zhodnotíme z hlediska správnosti a prospěchu. (Co bych udělal/a já sám/a? Jaká reakce by byla nejsnazší? Jaká reakce by byla nejobtížnější? Jakou reakci by rádi viděli lektoři dnešní lekce o rasismu?). Zaznamenejeme počty příznivců té které reakce.

- Panu Zdeňkovi se podařilo našetřit z platu kovoobráběče na letní dovolenou. Pro sebe a svoji přítelkyni, také Romku, zaplatil týdenní pobyt v Krkonoších v jednom hotelu. Večer se rozhodli strávit v restauraci nedaleko hotelu. Hostinský se jim však omluvil, ať se nezlobí a odejdou. Má totiž negativní zkušenosti s Romy. Již dvakrát při rvačce zničili zařízení restaurace, a proto je neobsluhuje. Pan Zdeňek se cítil velmi poníženo, je přeci slušný člověk, tvrdě pracuje a s ničením restaurací nemá nic společného. Pro pana Zdeňka byl už zbytek dovolené poznamenán tímto incidentem. Byli s přítelkyní nuceni se konfrontovat s faktem, že ač se snaží žít jako „normální lidé“, majoritní společnost jim bude neustále připomínat, že do ní nepatří. (zdroj příběhu www.czechkid.cz)

Pojem extrém

Cíl: odhalit mnohoznačnost pojmu a vymezit definici z hlediska ideologických postojů i z hlediska běžného života

- Pomůcky: flipchart nebo tabule s připravenými pojmy extrémní, extremismus
- Čas: 20 minut
- Průběh

Na tabuli napíšeme první pojem EXTRÉMNÍ. Studenti se podílí na jeho vysvětlení.

Zeptáme se studentů, jak by vysvětlili toto slovo někomu, kdo ho nezná. Jaká jsou synonyma pro slovo extrémní? Jaké spojení se vám vybaví ke slovu extrémní? (např. počasí, sport). Co je opakem extrémního? V případě, že to ještě nezaznělo, dopíšeme na tabuli extrémní = výstřední, krajní, okrajový, hraniční. Vzpomenete si na situaci, kdy někdo něco označil jako extrémní (v televizi, ve škole, doma, používáte toto slovo, někdo z kamarádů)? Našli byste něco extrémního na sobě?

zdroje

- www.mkc.cz
- www.czechkid.cz
- www.rvp.cz